

Rapport dalla seduta dil cussegl da vischnaunca dils 22 da matg 2025 en casa da scola a Vuorz

Presenza:

- 12 commembers dil cussegl
- 1 suppleant cun dretg da votar
- 3 suppleants senza dretg da votar
- 2 commembers dalla cumissiun da quen e gestiun
- 5 commembers dalla suprastonza communal + actuar

Hosps: 4 ulteriurs hosps

La presidenta dil cussegl, Andrea Cathomas-Friberg fa in cordial beinvegni a tut ils presents alla seduta da questa sera.

La gliesta da tractandas, la quala ei vegnida tarmessa tier cun l'invitaziun, vegn suttamessa alla discussiun. Cunquei ch'ei vegn buca fatg diever da tala ei la gliesta per la seduta da questa sera ligionta.

1. Approbaziun dil protocol dalla seduta dil cussegl dils 2 d'avrel 2025

Il protocol ei vegnius tarmess allas cusseglieras ed a tuts cussegliers. La presidenta dil cussegl sutametta quel alla discussiun. Da tala vegn buca fatg diever. Il protocol vegn approbaus unanim (13:0).

2. Presentaziun quen e rapport annual 2024

Il quen annual 2024 dalla vischnaunca da Breil siara suenter expensas ell'altezia da frs. 15'224'929.65 ed entradas da frs. 19'617'082.19 cun in surpli entradas da frs. 4'392'152.54. Amortisaziuns ordinarias ein vegnidas fatgas ell'altezia da total frs. 849'007.70. Il quen d'investiziun siara suenter expensas da frs. 2'882'533.05 ed entradas da frs. 1'158'691.75 cun investiziuns nettas ell'altezia da frs. 1'723'841.30. Pliras investitziuns previdas el 2024 han muort munconza da temps dallas fatschentas stuiu vegnir spustai. Il quen ei vegnius revedius da Confidar Treuhand SA Glion, sco era dalla cumissiun da quen e gestiun dalla vischnaunca. Vinavon ha la cumissiun da quen e gestiun revediu il quen annual dalla Meglieraziun Breil-vitg. Sco veseivel el quen ein las entradas dil tscheins d'aua pli aultas che stai previ, quei grazia all'aura bletscha dil davos onn cun bia neiv e plievgia. Era la vendita d'energia ha grazia all'aura bletscha purtau in bionton dapli che previu.

Clau Schlosser presenta il quen annual cun tut ils detagls e dat sclariment sur dallas differentas posiziuns e las differenzas visavi il quen 2023 sco era il preventiv 2024. Sin las damondas duront la presentaziun sa vegnir rispundiu per cuntentientscha dils presents.

La discussiun vegn dada libra. Cunquei che las damondas aviartas han saviu vegnir rispundi duront la presentaziun dat ei neginas ulteriuras damondas. Ei vegn era buca fatg propostas per midadas ni adattaziun dil quen annual.

3. Rapport da revisiun ed approbaziun dil quen annual 2024

Andreas Cadonau, president dalla cumissiun da quen e gestiun, rapporta sur dalla revisiun prida avon e menziunescha il fatg ch'il quen ei sco emprem vegnius revidius dil biro fiduziari Confidar SA. La cumissiun ei fetg satisfatga dalla buna lavur dalla suprasatonza communal e dall'administraziun. Il quen seigi vegnius presentaus al cussegl en tut ils detagls, aschia che la cumissiun stoppi buca commentar tal. Ins hagi

controllau tut las spartas dil menaschi da vischnaunca e saviu constatar che la contabilitad ei menada conform ils principis mercantils. En cass da damondas hagi la cumissiun survegniu in detagliau e clar sclariment. Il davos temps audan ins adina puspei ch'ei vegni fatg nuot en vischnaunca. Andreas Cadonau menziunescha las investiziuns nettas naven dalla fusiun che muntan en total varga 22 milliuns e quei tut finanziau ord agens mieds senza stuer prender si daners jasters.

La cumissiun propona d'approbar il quen annual 2024 e dar scarica alla suprastanza sco era a tuts emploiai. Andreas Cadonau engrazia alla suprastanza, all'administraziun, als emploiai ed a tuts funcziunaris per la buna lavur prestada el decuors digl onn vargau ed en favur dalla vischnaunca.

Las cusseglieras ed ils cussegliers fan negin diever dalla discussiun. Per consequenza vegn il quen annual 2024 sco era il quen dalla Meglieraziun Breil-vitg suttemess alla votaziun. Cun tscherna unanima (13:0) approbescha il cussegl ils quens annuals cun dar scarica a tuts funcziunaris.

Il quen vegn repartius en tut las casadas e mess sin nossa pagina d'internet. Convischinas e convischins che ein buca cuntents cun l'approbaziun dil quen ni cul quen sco tal, san far diever dil referendum facultativ tenor constituziun communal.

4. Approbaziun credit: sanaziun lingia d'aua Tumvi sut Danis

La presidenta dil cussegl tschenta la damonda d'entrar ed arva la discussiun. Da tala vegn buca fatg diever. Aschia ei l'entrada decidida e la fatschenta sa vegnir tractada.

La lingia d'aua a Tumvi sut a Danis ha fatg a nus ils davos onns divers fastedis. Il schaner 2025 eis ella stada rutta e nos luvriers han sco emprem stuiu cavar 60 cm glatsch per insuma anflar la lingia rutta. Sin fundament da quei fatg havein contactau il possessur dil terren la AXPO Hydro Surselva. Els ein sedeclearai prompts da far la sanaziun dalla via aschia che la vischnaunca sa era sanar la lingia d'aua. Per quei project havein surdau l'incumbensa ad Iso Mazzetta per tschentar ensemen ils cuosts. Tenor offerta muntan ils cuosts per la sanaziun dalla lingia d'aua a frs. 204'524.00.

La suprastanza fa la damonda al cussegl da conceder in credit da frs. 210'000.00 per la sanaziun dalla lingia d'aua a Tumvi sut a Danis.

Clau Schlosser informescha il cussegl aunc en detagl sur dalla sanaziun da quella lingia e dat ils sclariments necessaris. Sin las damondas sa vegnir dau risposta per cuntentientscha dils presents.

Las cusseglieras ed ils cussegliers fan negin diever dalla discussiun. Per consequenza conceda il cussegl cun (13 :0) il credit necessari da frs. 210'000.00 per a sanaziun dalla lingia d'aua a Tumvi sut Danis.

5. Damonda dalla Brigels Golf AG per la reducziun dil tscheins dil dretg da baghegiar

La presidenta dil cussegl tschenta la damonda d'entrar ed arva la discussiun. Da tala vegn buca fatg diever. Aschia ei l'entrada decidida e la fatschenta sa vegnir tractada.

Il 25 da november 2011 ha la radunonza communal decidiu ina reducziun dil tscheins en dretg da baghegiar dalla Brigels Golf AG da frs. 60'648.00 sin frs. 30'000.00. Ussa fan ils responsabels dil golf la damonda per ina reducziun dil tscheins en dretg da baghegiar sin frs. 5'000.00. Il 24 da mars 2025 ein treis representants dil golf stai e presentau alla suprastanza la situaziun actuala dil golf e menziunau la gronda muntada ed impurtonza dil golf per nossa destinaziun turistica. La suprastanza ei sefatschentada cun quella

damonda en pliras sedutas ed ha la finfinala decidu per mauns dil cussegl da vischnaunca da reducir il tscheins en dretg da baghegiar sin frs. 10'000.00.

La suprastanza fa la proposta al cussegl da vischnaunca da reducir il tscheins en dretg da baghegiar naven digl 1 da schaner 2025 sin frs. 10'000.00

Clau declara aunc sco la suprastanza ei vegnida tier quella decisiun e dat silsunter liber la discussiun.

Ei vegn fatg viva discussiun en caussa pro e contra. La finfinala ei la majoritad dil cussegl per far quella reduziun dil tscheins. Autras propostas vegnan buca fatgas ed aschia vegn votau giu sur dalla proposta dalla suprastanza.

La votaziun vesa ora sco suonda :
 8 per la proposta dalla suprastanza
 1 encunter ina reduziun
 4 abstenziuns

Aschia decida il cussegl da reducir il tscheins en dretg da baghegiar per la Brigels Golf AG naven digl 1 da schaner 2025 sin frs. 10'000.00

6. Informaziun: project “metter en valur il lag da Breil”

La senda da spassegiar entuorn il lag da Breil ei la via da spassegiar la pli beinfrequentada dalla destinaziun Breil e quei sur igl entir onn. L’aua dil lag fuorma il coc dalla via da spassegiar gia duront onns. Spassegiar entuorn in lag emplenius cun aua ei in eventiment magic e furma in contrast da vacanzas el ver sen dil plaid. La colur türchis dall’aua dal glatscher da Frisal raquenta la historia dalla Val Frisal duront il davos tschentaner. La dimora entuorn il lag envida da sluccar tgierp ed olma e procura per buna luna tier hosps ed indigens.

Il lag da Breil duei sper la furniziun d’electricitad al’AXPO era star a disposiziun sco spazi da recreaziun cun ina via da spassegiar entuorn il lag. Sco segment da hosps duei la via plidentar tut il segment da hosps dalla destinaziun sco era ils indigens.

L’idea ei, che la via da spassegiar entuorn il lag duei leu nua ch’il plaz porscha, vegnir messa pli datier dall’aua e cumpletada en 3 loghens cun passarellas, piogns ed ina punt (Lehnenbrücke) per savischinar pli datier dall’aua e dar leusunter la tempra necessaria da vacanzas. La via dil lag cun lur punts e piogns cun bauns da seser ed entginas smarschaneras duein survir cumpleinamein sco liug da recreaziun nua che l’aua che tschalatta ed il flum che sburfla ei da puder udir. Las punts ein igl element central e fuorma la calamita dalla recreaziun. In biotop cun lur animals duei rundar giu la purschida entuorn il lag e francar l’impurtonza dalla natira ella destinaziun Breil.

In bi cunfin cun crappa e tschancuns verds cun plantas bassas denter la via da spassegiar ed en certs loghens denter la via da meglieraziun respectiv via da funs duei signalisar clar e bein il cunfin denter lag e via da spassegiar. La surfatscha da l’aua astga buca vegnir tangada, demai ch’ei stracta d’in lag da fermada. Aschia vegn desistiu cumpleinamein sin punts pli extravagantas.

Da vart dretga dil lag sil tschancun dalla vegnenta via da colligiazion duei la senda gest survir sco “passapei” per aschia sparter il traffic plaun e traffic cun vehichels. Quei tschancun stuess tier il project dalla via en scadincass era vegnir schligiaus. Per haver avunda plaz ei quei tschancun per part construius sco punt (Lehnenbrücke).

Maurus presenta il project e l’idea dalla suprastanza en detagl. Sin las damondas tschentadas sa vegnir rispundiu per cuntentientscha dils presents. Sco proxim pass ei previu d’ellavurar ora en detagl il project e da procurar per las lubientschas necessarias

tier ils uffecis cantunals. Il credit necessari vegn previus el preventiv 2026 aschia che la populaziun sa decider giudlunder proxim atun.

7. V a r i a

Clau Schlosser informescha il cussegl sur dallas differentas fatschentas:

- la cumissiun da cultura ha entschiet cun sia lavur
- per megliurar las rutas da bike e sendas da viandar ein las empremas lavurs fatgas
- en connex cun la carischia dils davos onns, ston las taxas turisticas vegnir alzai naven digl 1 da schaner 2026. La publicaziun digl alzament suonda el decuors dil meins zercladur 2025.
- las contractivas cun il militar, en connex cun il contract en dretg da baghegiar si Tschuppina ein in pass vinavon. El decuors dil 2026 duessan survegnir ina decisiun definitiva dalla Confederaziun.

Andrea Cathomas-Friberg engrazia per la preschientscha e la partizipaziun. Ella giavischa allas cusseglieras ed als cussegliers in bien retuorn a casa e siara la seduta allas 21:30 uras.

Breil, ils 23 da matg 2025

La presidenta

Andrea Cathomas-Friberg

Igl actuar

Curdin Cadonau